

Cal considerar bé això: l'impressor no podia intercalar cap dibuix, cap mena d'imatge fora de text si no era amb la col·laboració del fotogravador. I cada simple imatge calia encarregar-la a aquest, ja que a Granollers això no era mai possible donat que mai no hi hagué cap taller de fotogravat. Això fou un handicap per al dissenyador gràfic local que, algunes vegades va resoldre-ho amb la tècnica del gravat al linòleum, naturalment fet a mà. Hem d'assenyalar, en aquest aspecte, l'obra gràfica del nostre dibuixant Toni Vidal que assolí una insòlita perfecció i un alt grau d'eficàcia tot col·laborant amb l'impressor. Però aquesta tècnica era molt limitada i antieconòmica, ja que suposava un treball molt entretingut i amb la constant assistència del dibuixant al costat del maquinista de la impremta.

En aquells moments, però, a la nostra població hi havia moltes indústries que necessitaven dissenys gràfics per als productes, especialment el ram tèxtil i els fabricants de conserves, licors, begudes gasoses, sifons, etc. Tots ells havien d'encarregar les etiquetes a les imprentes de litografia de Barcelona.

La litografia, és a dir, el gravat manual damunt la pedra, era la tècnica gràfica d'aleshores que arribà a un desenvolupament gairebé virtuosístic i això no es podia fer a les imprentes locals molt rudimentàries i que, com ja hem dit, es basaven en la tipografia. Així és que molts dissenys gràfics dels productes fets a casa foren dissenyats sempre pels artistes especialitzats dels obradors litogràfics de Barcelona. Recordem algunes d'aquestes empreses com els sabons "Barangé" que va fer-se molt popular amb els dissenys del gran il·lustrador Segrelles; la fàbrica de lleixiu "El Conejo" (avui encara existent); els licors i anisats de les destil·leries d'en "Felip Parera", més tard "Màrius Altimiras"; "Montaña"; "Picarol" i les begudes refrescants "CLOTET", "Arnan", etc.

D'aquests primers anys del segle, podem recordar alguna portada de programes de la Festa Major, resoltes ja amb fotogravat dels artistes granollerins Vicenç Albarranch, Escobar, Vidal, Serra i Andreu Dameson, aquest últim de la Garriga.

Com hem pogut veure, el fet de reproduir imatges presentava moltes dificultats al Granollers d'aquells anys. Sempre calia anar a cal fotogravador. El desenvolupament del disseny gràfic com a creació artística independent és un fenomen, com ja hem dit, relativament modern. El dibuixant d'aquell moment no es deia grafista. Encara no n'havia sorgit l'especialització. Tot valia i tot era possible. Qualsevol afeccionat a dibuixar era sol·licitat en ocasions específiques i se'n sortia com podia, però el concepte modern del dissenyador —artista gràfic— tardaria encara molt de temps a treure el cap. Fins l'adveniment de la tècnica fotomecànica i les planxes offset d'alumini, és a dir, la litografia repromecànica no fou possible. I això que passa a casa nostra és igual a tot arreu. La importància que es dona al disseny gràfic actual comença després de la primera guerra mundial (1914-1918) amb el moviment del "Bauhaus" (Alemanya), el cartellisme i la renovació dels dissenys tipogràfics de foneria, com és el famós tipus "futura" de la firma Bauer, la lletra de pal sec que s'ha acceptat com la més representativa del segle actual. Per això va ser utilitzada en el missatge que van deixar a la lluna els primers astronautes.